

armod, som här på Sjundeby är på utspisning, så ock till boskapsfoder, efter det att ryttarnes hästar have det upp-fodrat. — — — Här står för Gud rätt illa till, så frampt att I icke nu strax göre unsättning. — — — Käre Lars Jönsson, görer väl och står bi och giver mig häruppå vänlig svar! Eder Gud befaled!» På Pickala voro »husen alle sönderhuggne, bord, skivor, bänkar och dörrar förbrände, spjälld och formor av skorstenar utbrutne». Så stod det alltså till på tvenne av traktens största gårdar när 1500-talet var slut. Många år hade ej förgått innan hertig Karl återlämnade godsens till sina avlidna fienders arvingar, men därmed börjar en ny tid i den nyländska bygdens historia.

Senare hälften av 1500-talets fredliga utveckling kännetecknas i nu ifrågavarande trakter av tre dominerande personligheter, alla bosatta i Sjundeå och tvenne till börden Sjundeåbor. Dessa äro Jakob Henriksson, Sjundby gårds skapare, Klas Åkesson Tott, stenhusets byggherre och Klas Fleming, som grundade Pickala gård. Alla tre utvidgade sina gods avsevärt, och livet i deras socken präglades av de mäktiga frälsemännen som hade en vidsträckt bestämmanderätt. Men i Kyrkslätt och Degerby gick livet i stort sett vidare i de gamla fårorna. Allmogen brukade sin jord såsom förut, och utvecklingen förefaller att ha avstannat. Stort inflytande hade adelsmännen inte här, utan kronans befallningshavande och prästerna voro de enda som höjde sig över gemene man. Men en ny tid stod nu för dörren.

VASSBUKEN

2 / 2011

PORKALA UNGDOMSFÖRENING R.F.

Styrelsen 2011–12

Telefon:

ORDFÖRANDE:	Patrick Eriksson Westendvägen 105, 02160 Esbo pe@eriarc.fi	0500-447 147
VICE ORDFÖRANDE:	Anita Löfgren Halvmånen 1 B 14, 02210 Esbo anita.lofgren@samlink.fi	050-562 5413
KASSÖR:	Susanna Holm Stenhagsvägen 10 C 24, 00310 Hfrs susanna.holm@eulerhermes.com	050-4273 526
SEKRETERARE:	Agneta Brenner Västra fortet 8 B, 02160 Esbo agneta.brenner@gmail.com	(09) 2216 110 050-3571 418
MEDLEMMAR:	Siw From Ledstensgränden 2 D 83, 00710 Hfrs	(09) 3879 703 050-3621 739
	Jyrki Tolvanen Porkalavägen 1710, 02480 Kyrkslätt	0500-608 354
	Erik Uddström Hirbölebågen 25 C, 02160 Esbo	(09) 2984 312 040-5868 645
SUPPLEANTER:	Christina Molander-Landell Tunnelvägen 14 C 15, 00320 Helsingfors	040 841 2247
	Tua Boije af Gennäs Hallonnäsgränden 3 A 12, 00210 Hfrs	(09) 2984 276 050-5443 920
	Carin Eriksson Västmannagatan 47, 3 tr, 11325 Stockholm	+46 702 672 768
	Heidi Vanhanen Starrpottsvägen 22, 02480 Kyrkslätt	045-6324 933

UTGIVARE:	Porkala Ungdomsförening r.f.
FOTOGRAFIER:	Patrick Eriksson, om inte annat nämnts
BANK:	Aktia IBAN FI8440552040001580 BIC HELSFIHH

skall blive här i landet beliggendis». Men liksom den tillärnade avelsgården i Nordanvik icke blev verklighet, på samma sätt stannade köpstaden vid Pickala vid blotta planerna.

I Pickala by skulle likväl stora förändringar äga rum. Riksmarsken och riksamiralen Klas Fleming på Svidja hade år 1569 blivit upphöjd i friherrligt stånd, och hans friherreskap Vik omfattade Sunnan- och Nordanvik, Pickala och Störsvik byar i Sjundeå. Bönderna i Pickala förmådde han — om med godo eller ondo har forskningen ej kunnat avgöra — att flytta från sina hemman, och av byn bildade han vid pass 1570 en sätesgård. På denna uppehöll han sig helst när hans många och krävande göromål i statens tjänst blott tillät det. På Kalvö i Pickalaviken anlade han, riksamiralen, en »bankstad» eller ett skeppsvarv, där flera fartyg byggdes både för hans och kronans räkning. Räkenskaperna visa att det i synnerhet var bönder från Bobäck i Kyrkslätt som anstälts som skeppstimmermän vid varvet. Pickala bankstad och fartyg av olika typer som byggts där, omtalas sedermera ännu långt in på 1600-talet.

Förrän 16. århundradet nått sitt slut, skulle i synnerhet Sjundeå ännu få pröva på krigets styggelse. Det var klubbe-krigets efterdyningar och hertig Karls uppgörelse med »de finske». Sina fienders gods och gårdar indrog den förgrymmade hertigen till kronan, men därvid for hans krigsfolk ofta vilt fram. Spannmål, foder, boskap och andra inventarier togo ryttarna ofta som god pris, och därför råkade fogdar och skrivare som hade ansvar för gårdarnas skötsel i en svår belägenhet. Sålunda skriver gårdsskrivaren på Sjundby långfredagen år 1600 till sin överordnade: »Käre, fromme Lars Jönsson! Eder är väl vitterligen den store nöd och

EFTER SOMMAR KOMMER HÖST

Käraste vänner, systrar och bröder

Det här citatet av Carl Michael Bellman passar särskilt bra efter Porkalavisan i augusti, där vi ju bl.a. fick njuta av en fin samling Fredmans epistlar och sånger. Med dessa ord inleds Fredmans epistel nr. 9, "Till gumman på Thermopolium Boreale och hennes Jungfrur".

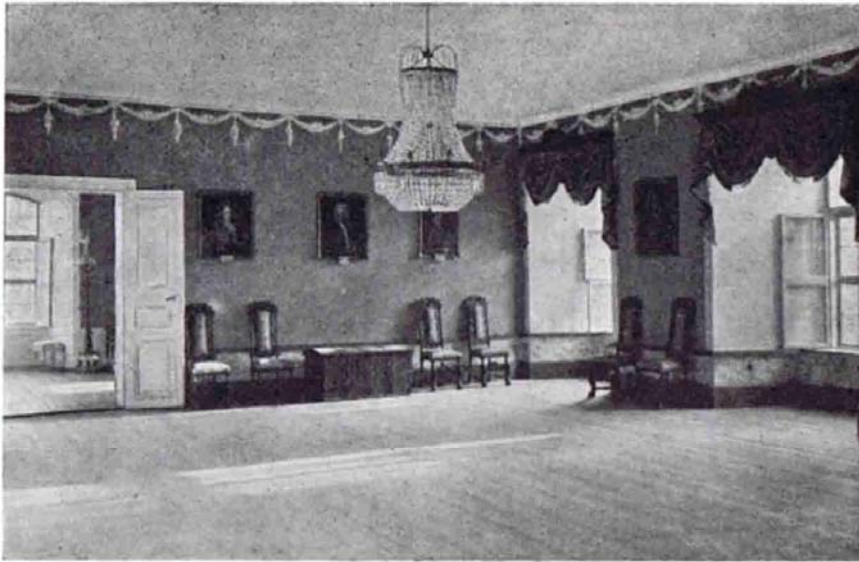
Det har varit fint i Porkala den här varma och sköna sommaren. Föreningens program har varit välbesökta och uppskattade. Här i Vassboken får vi minnas trevliga sommarprogram med hjälp av många glada fotografier. Märkligt nog finns inga bilder från sommarfesten, men visst blev det ju en bra tillställning med bl.a. fint underhållningsprogram av **Zusan Söderström** och **Sonja Korkman**. Sommaren är oundvikligen slut men det hindrar oss ju inte att se fram mot många soliga höstdagar och talkolördagar på Rigårdsnäs. Jobbet med festsalen fortsätter den här hösten och vintern. Medlemmarnas insatser behövs fortfarande!

På pärmbilden lyssnar medlemmarna till Erik Uddströms berättelser om Utterböte. Läs mera om utfärden på nästa sidor!

Myggor, bromsar och andra småkryp är vi ju vana med, men sommarens speciella gissel i Porkala är numera fästingen, detta lilla otäcka kryp som åstadkommer en massa kända och okända sjukdomar på människor och djur. Läs mera om detta lömska djur här i medlemstidningen.

Jag önskar er alla en fin höst!

Ordföranden

34. Stora salen på Sjunby.

35. Henrik Lindebergs arbetsrum på Sjunby.

Sommarminne från Dragesviken. Mid-sommarstången hos familjen Holm vid Dragesviken är redan en flere decennier gammal tradition, som inleddes genast efter Porkala-parentesen. Sådana traditioner skall vi värna om!

VI RÄDDAR RIGÅRDSNÄS!

KOM PÅ TALKO!

Sommarens fester är förbi och nu kavlar vi igen upp ärmarna och jobbar vidare med festsalen och tamburen. Så här års vågar vi ännu hoppas på att få allt färdigt till nästa sommar...

Nu fortsätter vi att montera upp fiberskivorna på stockväggarna i festsalen och tamburen, därefter blir det dags att spika upp ny panel, rusta upp fönsterkarmarna m.m. Jobb finns för alla!

HÄR ÄR HÖSTENS TALKOLÖRDAGAR PÅ RIGÅRDSNÄS:

LÖRDAG 24 SEPTEMBER kl. 11

LÖRDAG 8 OKTOBER kl. 11

LÖRDAG 22 OKTOBER kl. 11

[Välkommen med!](#)

HJÄLP BEHÖVS!

Vi har ännu inte hittat en exakt likadan taklampa till festsalen i stället för den som hade gått sönder. Det är alltså en gammaldags rund stor opal glaskupa med en diameter på 40,0 cm och en rund öppning (utan krage) med 15 cm diameter. Kan du hjälpa oss att hitta en sådan?

Och vet du var vi kunde hitta några gamla golvplankor till festsalen?

Ring Patrick Eriksson,
tel. 0500 447 147
eller Jyrki Tolvanen,
tel. 0500-608 354

Uppe till vänster: När den gamla elcentralen äntligen revs bort visade det sig att myrorna hade haft bo och ätit upp stockarna under centralen. Här måste stockar ännu förnyas. Fotot är från vårens talko där **Kaj Landell** sågar väggskivor, till höger fäster **Siw From** och **Patrick Eriksson** tjärpapper som läggs under väggskivorna.

Nere till höger: De gamla lamporna har nu kommit tillbaka och bilden från konsthappningen i slutet av sommaren visar redan hur fin festsalen kommer att bli. På scenen uppträder **Sebastian Brenner** tillsammans med sina kompisar.

32. Sjundby hus med anor från Vasatiden.

33. Gårdsbyggnader på Sjundby.

den åt bönderna som ännu inte hunnit avflytta från sina hemman och samtidigt återfick även Jakob Henriksson Sjundby.

Antagligt är, att Jakob Henriksson utförde de förberedande arbetena för uppförandet av den nuvarande karaktärsbyggnaden på Sjundby, men med säkerhet byggdes denna mäktiga borg med sina två meter tjocka gråstensmurar och dystra källarvalv av hans efterträdare i äktenskapet och på gården, Klas Åkesson Tott, också han en av rikets främsta män. Det förefaller troligt att Sjundby hus' tillkomst bör förläggas till decennierna 1560—1590. Det är många omständigheter som tyda därpå, bl. a. att Klas Åkesson mottog i förläning och tillbytte sig skatte- och kronoböndernas dagsverken i många hundratal, och annan användning för denna väldiga arbetskraft kan han ej ha haft än vid husets uppförande.

Gamle kung Göstas intresse för Sjundeå hade förmodligen väckts under den resa han om höstvintern 1555 företog till ryska gränsen. Han passerade då bl. a. Pickala, och på återvägen följande år bodde han t. o. m. ett par dagar på Svidja. I synnerhet Pickala hade tilldragit sig hans uppmärksamhet. Här var en plats vilken föreföll som enkom skapad för en köpstad, den där skulle konkurrera ut det förhatliga Reval hinsides havet. Många brev finnas i behåll, där konungen med för honom typisk envishet håller fast vid sin plan att Pickala borde utnyttjas som handelsplats, och han anser att där t. o. m. kunde uppföras ett slott. Om detta säger han i brev till fogden Anders Korp, att han borde »med det förste late byggje och pynte där uppå det flitigeste dig kan möjligt vare, så att man kan have råd att hålle där oppå något folk och häster framdelis (i) vinter, um (krigs)folket

PORKALA ÄR ETT MUSIKCENTRUM

Musiken klingar i Porkalabygden – och har alltid gjort det

Det är intressant att se hur många och mångsidiga tillfällen att höra musik som det ordnas i Porkala varje sommar. Man kan på god grund påstå att hela Porkala udde är ett aktivt centrum för musik i alla dess olika former.

Vi kan ju börja med föreningens egna traditionella Porkalavisa. Den började redan på 1990-talet och ordnades ännu några gånger in på 2000-talet. Bland de aktiva arrangörerna fanns bl.a. också Anki Lindquist, som bjöd in kända svenska trubadurer, bl.a. Thorstein Bergman och Per Sörman.

Man kan säga att traditionen återupptogs genom den skärgårdskoncert 2008, som ordnades för att hedra Ankis minne. Konserten blev inte bara en jättesuccé, den blev på också en impuls att starta Porkalavisans tradition på nytt.

Att ordna en viskonsert har ju fallit sig naturligt eftersom det också bland föreningens egna medlemmar finns många skickliga vissångare. På årets Porkalavisa fick vi i år höra visor med bl.a. Jonas och Jesper Koivumäki och kusinen Fredrik Olkinuora. Ormholmen tycks ju vara ett litet musikcentrum i sig!

Men inte bara vissångare: Alvi Leppäläs glada jazz har under flere somrar klingat på Rigårdsnäs och nu senare på Bryggan i Porkala Marin. I år fick vi också höra Sebastian Brenner och hans vänner med både ny popmusik och musik till klarnett.

Det här vara bara ett litet skrap på ytan. Utöver de här nämnda finns en mängd andra fina sångare och musiker i Porkala. Musiken är viktig och det är fint att den lever starkt i Porkala!

Porkalavisan arrangerades ursprungligen under några år på 1990-talet och har nu kommit igen - kanske för att stanna några år?

Alf Brenner

i vinterkölden ute på de yttersta skären, för att inte nämna ännu värre grymheter, som knappast kunna omtalas i tryck. Böle och Fågelviks elva bönder blevo fullständigt utplundrade, och kyrkoherden i Sjundeå skrev om dem, att de blevo »av fienderna platt fördjärvat, skinnat och skövlat, så att de miste både folk och andre ägodelar, vad fattigdom de ätte (d. v. s. ägde)».

Det är dock inte endast det ryska kriget och därmed sammanhängande förhållanden som äro utmärkande för denna tidsepok. Också fredliga gärningar förtjäna uppmärksamhet. Sjundby gård, som under åtminstone ett halvt sekel varit splittrat mellan flera besläktade ägare, kom åter på 1550-talet i en enda persons ägo. Denna man var den av konung Gustaf Vasa och hans son Erik XIV högt betrodd Jakob Henriksson, ofta i litteraturen benämnd Hästesko efter sitt sköldemärke. Han köpte av sina släktingar deras delar i gården och utvidgade den dessutom betydligt genom jordköp i trakten. Vidare erhöll han i förläning under Sjundby och sin andra stora gård Gerknäs i Lojo ett stort antal hemman. Jakob Henrikssons karriär i statens tjänst var lysande. Han var häradshövding, befallningsman på Viborgs slott, fältöverste och fältmarksalk. Under kriget mot danskarna förde han befälet över den svenska hären i slaget vid Axtorna år 1565, men två år senare avled han i dansk fångenskap.

Gustaf Vasa mottog av Jakob Henriksson Sjundby gård i utbyte mot några mindre jordegendomar, och denna var i tre års tid, 1556–1558, fogdesäte i ett mindre förvaltningsområde kallat Sjundby gårds län. I Nordanvik hade konungen åter för avsikt att inträtta en avelsgård. Jorden brukades redan av kronans fogde, men efter ett par år återlämnades

också blevo fria från vissa skatter. Ehuru det mången gång beredde bönderna svårigheter att hävda sin rätt till skattefriheten gentemot alltför nitiska fogdar och andra skatteuppbördsmän, bibehölls denna dock genom århundraden med den därvid förbundna skyldigheten att frambefordra resande och lotsa kronans fartyg.

Den livliga trafiken genom socknarna under 1500-talets senare hälft var en direkt följd av kriget mot Ryssland och osäkerhetstillståndet vid rikets östgräns. Allmogen i dessa trakter skulle emellertid också påtagligt få erfara krigets olyckor. Sålunda kom i februari 1572 en trupp om 300 tatarer ridande över Finska viken och plundrade och skövlade kustbygden i Kyrkslätt. Obbnäs, Kantvik och flera andra byar blevo härvid uppbrända, många personer mördades och lösegendomen bortfördes eller förstördes. En januaridag fem år senare red åter ett tusental tartariska ryttare över isarna och landsteg på Mjölö utanför Helsingfors. Också nu satte en mindre skara kursen på Porkala, men denna gång var man på sin vakt och hade huggit bråtar längs vägarna för att underlätta försvaret. Ett par byar här ute på udden blevo visserligen plundrade, men en svensk truppstyrka tvingade fienden slutligen till reträtt. De drogo sig nu längst isarna upp mot Pickalaviken och synas ha sökt sig i land där. Emellertid blevo de uppskrämda av kanondunder som hördes från Porkala och gävo sig åter i väg raka vägen till Mjölö, därifrån de några dagar senare torde ha företagit nya plundringståg till fastlandet innan de slutligen åter redo söderut över isen.

De tartariska ryttarnas framfart hade varit gruvlig. Fångarna sades ha blivit stympade och lämnade att frysa till döds

DRAGESVIKEN BESÖKTE TUPLUURI

Helsingfors kyrkliga samfällighet visade upp sitt nya område

Efter att Helsingfors kyrkliga samfällighet i fjol köpte området Tupluuri har ungdomars glada skratt och rop hörts över Dragesviken. Församlingarna kommer att använda området för skriftskolläger och invånarna välkomnade hjärtligt den nya ägaren.

Trevligt möte på Tupluuri

Porkala UF:s ordförande **Patrick Eriksson** kontaktade Helsingfors kyrkliga samfällighets disponent **Pentti Niska** i somras för att höra hur området kommer att utvecklas. Diskussionen resulterade i ett välbesökt informationstillfälle den 17.8.2011 på Tupluuri, där kyrkans och kommunens representanter och över 30 invånare från Dragesviken deltog.

Skriftskolläger, församlingsverksamhet

Den kyrkliga samfällighetens fastighetschef **Markku Koskinen** presenterade tillsammans med prästen **Pentti Miettinen** och disponenten Pentti Niska församlingarnas verksamhet på området. Under de kommande somrarna kommer där att ordnas skriftskolläger och också andra kyrkliga tillfällen. Miettinen önskade sig ett litet kapell och hoppades att det skulle kunna användas av alla i trakten för t.ex. bröllop, dop och andra tillfällen. Han funderade också på hur de ouppvärmade stockstugorna på området kunde göras vintervärma. I övrigt planerar församlingarna inte någon större utbyggnad av området.

De här beskederna togs emot med stor lättnad av Porkalaborna, som under den förra

fastighetsägarens tid i flere år hört olika rykten om oönskade verksamheter och mer eller mindre suspekta köpare.

Kritik mot Porkala Havsby

I samma tillfälle deltog också kommunens planläggningsarkitekt **Aija Aunio**, som berättade om kommunens planer för "Porkala Havsby". Här höjdes i stället mer kritiska röster mot kommunens planer.

Ett första markanvändningsutkast skall enligt Aunio göras upp redan denna höst. Enligt kommunens planläggningsprogram är syftet "att trygga Havsbyns livskraft genom att undersöka utökande av rekreativsmöjligheter och turismnäring, utveckla trafikförbindelser och effektivisering av bybosättningen (inkl. offentlig service)".

Mötesdeltagarna var eniga om att Dragesvikens område aldrig varit någon by och man frågade sig för vem dessa storvulna planer skall göras och vem som kommer att betjänas av dem. Arkitekt Aunio försäkrade att kommunen kommer att lyssna på invånarnas åsikter och därtill bilda en arbetsgrupp där invånarna blir representerade.

Porkala UF:s styrelse har redan tidigare tagit ställning mot planerna för havsbyn både i landskapsplanen och kommunens planläggningsprogram. Men även om föreningen gör sitt bästa att följa upp alla planer för Porkala så är det alltid bra att själv också vara aktiv. Ta gärna kontakt med föreningens ordförande och fäst vår uppmärksamhet på sådant som ni oroar er för. Porkala UF representerar över 400 invånare i Porkala och vår röst hörs!

PUP SOMMAREN SOM GICK

SOMMARUTFÄRDEN

till **Utterböte** den 13.7.2011 blev sällsynt lyckad och samlade ett drygt fyrtiotal medlemmar. Platsen var väl vald och utflyktsdeltagarna ankrade på var sin sida om det smala näset i mitten på holmen. Efter att Erik Uddström berättat om holmen gick promenaden som ett pärlband ända upp till utkikstornet. I den klara sikten kunde man se två huvudstäder på samma gång, både Tallinn och Helsingfors. Efter promenaden runt holmens östra del hade aptiten vuxit och de medhavda picknickkorgarna tömdes under glada skratt. Det var härligt väder och en hel del medlemmar svalkade sig i det varma havet.

Bildkavalkaden:

Övre bilden på denna sida: Medlemmarna radar upp sig i en lång rad på väg upp till utkikstornet på Utterböte.

Undre bilden: Gammalt och nytt samsas vid stranden.

Uppe till höger: Glada medlemmar simmar på havssidan.

Mitten till höger: Vad manne Agneta Eriksson till vänster säger som väcker sådan uppsluppenhet?

Nere till höger: Erik och Elmer Eklund har skött medlemstransporterna till sommarutfärderna med sin fina fiskarbår i många år. Här lägger de ut efter en lyckad och solig utfärd.

Alf Brenner

förde åter 1577 polska sändebudet från Porkala till Reval. Men handlingarna vimla för övrigt av namn på kända och okända resande, Pontus de la Gardie, Göran Boije o. s. v., och alla åtföljdes de av större eller mindre följen, som prästerna, länsmanen eller bönderna skulle härbärgera och bespisa. — I Sjundeå var resandeströmmen lika stark. Det kan nämnas att Gustaf Vasa själv reste här igenom år 1555 och 1556, och 1562 färdades hertig Johan genom socknen när han hemförde sin brud Katarina Jagellonica. Vidare må det som ett kuriosum antecknas, att »vit tatars sänningsbud» med följe år 1588 tog in hos länsmanen när han år 1588 reste från Sverige till det avlägsna Krim, och en tatarisk gesant fick länsmanen åter härbärgera vid nyårstiden 1592.

Skyldigheten att emottaga och frambefordra resande var en svår tunga i synnerhet för kyrkoherdarna, ty enligt gammal sedvänja togo de förnämre oftast in på prästgårdarna. För att i någon mån ersätta dessa för alla kostnader och besvär beviljades dem tid efter annan en del av skattespännmålén, som de sålunda fingo njuta sig tillgodo. Även länsmännen kommo stundom i åtnjutande av liknande förmåner. Värst betungande var emellertid denna trafik för bönderna ute på Porkala udde, som voro skyldiga att överföra folk till Reval och därifrån. Hemmanen höllo på att falla i ödesmål, men slutligen blev dem frihet beviljad från de viktigaste skatterna. Denna kom sammanlagt 30 bönder till del i Bergström och Kantskog bol, de s. k. färjebolen. Inalles fanns i dessa fem båtlag med 6 bönder i varje, och bolen omfattade Porkala, Lill- och Storkantskog, Järsö, Häggesböle, Pukvik, Bergström (nu Bergstad), Böle, Värby, Stubbans, Friggesby och Junkars. Därtill kommo ytterligare fem »styremän» eller lotsar, vilka

krigshändelserna pågingo i öster eller under det man där höll sig försvarsberedd. Oavslåligt färdades krigarskaror genom socknarna, konungens farande bud redo längs vägarna. Man färdades till Helsingfors och till hamnarna i Porkala och Pickala eller också var man på väg därifrån till Åbo. Det var en orolig tid för bönderna, fylld av spänning och omväxling men också av osäkerhet till liv och egendom, för det var inte alltid Guds bästa barn man fick lov att mottaga i huset och sedan skjutsa vidare. Våldgästning förekom ofta, och om man fick kvittens på livsmedel och foder som man givit den resande, kunde det dröja månader och år, förrän fogden bekvämade sig till att på kronans vägnar ge ersättning.

I synnerhet i Porkala och Pickala gick det livligt till. Där låg man »börfast» ofta nog flera veckor i väntan på gynnsam vind till Reval, Helsingfors eller Viborg. Trupper, hästar och foder samlades där, och naturligtvis hade de allsköns löst slödder i släptåg som gjorde den omgivande nejden osäker. Men genom socknarna reste också rikets högsta herrar och främlingar från fjärran länder. Ett litet axplock ur statens räkenskapsböcker må illustrera det rörliga livet under denna tid. Från Kyrkslätt kan exempelvis anföras, att 40 personer år 1574 lågo i två månaders tid i Porkala i väntan på att komma över till Reval, 37 skotska ryttare dröjde med 25 hästar över ett dygn hos socknens länsmän och en löjtnant med 20 ryttare var samma år inkvarterad där i tre veckors tid. Vidare härbärgerade länsmannen år 1576 några »ryssebojarer», och år 1582 hade han hos sig en »ryssebojar» Afanasi Konstantinitsch Subukow, som med sitt följe på 23 personer också gästade länsmannen i Sjundeå. Ett båtlag

PORKALAVISAN

Föreningens årliga visevenemang tycks redan vara en liten kulturinstitution. Konserten hölls i somras lördagen den 6.8 och samlade en trogen publik. En nyhet för i år var det svarta draperade tyget bakom scenen, som gav en fin bakgrund till vissångarna. Också detta år fick vi njuta av många fina visor och några verkliga pärlor.

Sten Öhman från Hangö inledde med några skojiga visor om "den närmaste släkten" och **Julia Ingo** fortsatte med finstämda och tankfulla visor. **Henrik Huldén** avslutade den första konsertdelen med visor från sin nyaste cd-skiva. Efter pausen uppträdde föreningens egna för- mågor, först inledde **Patrick Eriksson** och därefter sjöng **Jonas** och **Jesper Koivumäki** tillsammans med **Fredrik Olkinuora**. Konserten avslutades med **Chrisu Österberg** och **Stefan Fallenius** som gick tillbaka till vistraditionens grunder och sjöng visor av Carl Michael Bellman.

Medlemsfesten efter konserten visade igen att inte ens vädret rår på stämningen på våra fester. Tvärtom, efter ett kort regn slog vädret faktiskt om till en härligt varm augustinatt!

Porkalavisans artister uppifrån ner:

Överst **Sten Öhman** med sin kännspaka hatt, där under Kyrkslättsson **Julia Ingo**, hemma från Långvik och längst nere ses **Henrik Huldén**, som gästade Porkalavisan flere gånger de senaste åren.

Alf Brenner

Landsvägarnas färdemän och de högförnåma herrar 1550—1600.

Med breda kraftiga penseldrag måla tideböckerna det historiska skeendet i Sjundeå och Kyrkslätt socknars kustbygder under 1500-talets senare hälft. De dramatiska scenerna följa varandra i rask följd och det händer t. o. m. att ett par, tre av dem utspelas inom samma tidsskede. Man kan med skäl säga, att de stora händelserna ute i världen återspeglade sig i smått i denna avlägsna bygd. Men till Degerby, som ännu var en del av Ingå socken, trängde lar- met av de mäktigas ävlan och kamp blott som ett eko; ehuru nära, levde man där på sidan om allfartsvägen och kände politikens häftiga vågsvall endast såsom hävningen av långa dyningar.

År 1553 blev Helsingfors kungsgård centralpunkt för ett län som delvis omfattade Raseborgs forna hövdingedöme. Så länge slottet varit hövidsmannens säte, hade den väg som ledde därifrån österut genom Ingå och Degerby och vidare genom Sjundeå till Kyrkslätt varit livligt trafikerad, men nu sökte sig samfärdseln andra vägar, och »österkantsboarna», som befolkningen i Degerby kallades i Ingå, kommo icke i livligare beröring med dem som färdades längs vägarna här i Nyland.

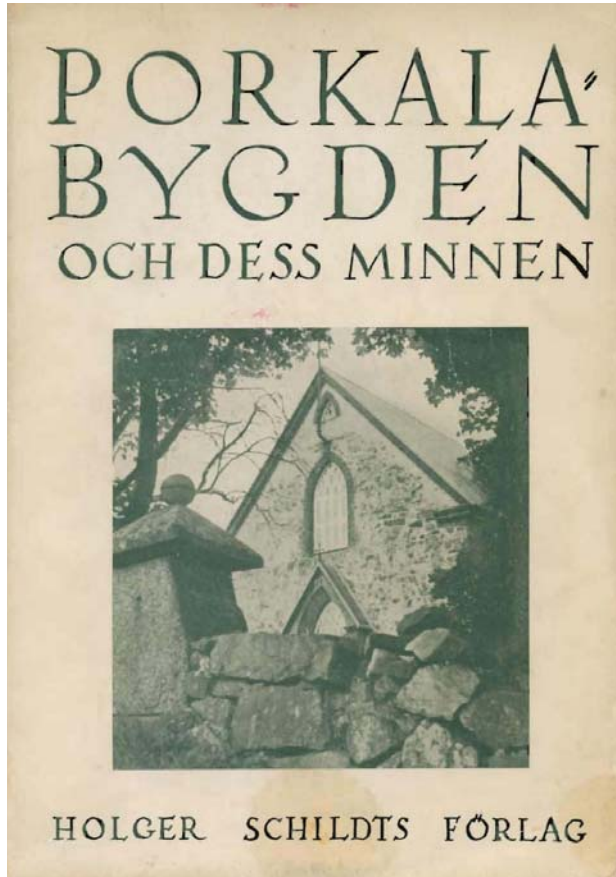
I stället blev trafiken så mycket starkare på den lands- väg som från Kockis i Sjundeå sockens nordvästra hörn går diagonalt till Böle i sydost och därifrån till Kyrkslätt kyrka för att där förgrena sig dels till Porkala och Obbnäs, dels via Esbo till Helsingfors. Detta innebär att allmogen här kom att stå i ständig kontakt med yttervärlden, medan

PORKALABYDGEN OCH DESS MINNEN

"En bygdekrönika i halvsekelbilder" fortsätter...

Här kommer ett nytt avsnitt ur boken Porkalabygden och dess minnen. Alf Brenners "En bygdekrönika i halvsekelbilder" fortsätter med avsnittet "Landsvägarnas färde män och de högförnämde herrar 1550-1600".

Trevliga läsestunder!

Pärmbilden på boken "Porkalabygden och dess minnen" visar den medeltida gråstenskyrkan i Kyrkslätt. Avsnitten från boken publiceras med tillstånd av Schildts förlag.

Ovan fr. vänster: Jesper Koivumäki, Fredrik Olkinuora och Jonas Koivumäki
Nedan fr. vänster: Chrisu Österberg och Stefan Fallenius

SE UPP FÖR FÄSTINGEN!

Fallen av Borrelia ökar lavinartat i Porkala

Under de senaste åren verkar antalet fästingar eller skogsbässar, som de förr kallades i Finland, ha ökat explosivt i Porkala. Redan i min egen bekantskapskrets på udden finns tiotals konstaterade fall av den svekfulla sjukdomen Borrelia. Att den blivit vanligare i Porkala är ett faktum men varför, därom tvista de lärde.

Skogens farligaste djur

Fästingar är en grupp små kvalster som hör till spindeldjuren. Fästingarna parasiterar och suger blod av däggdjur och fåglar, ibland också t.o.m. ormar och groddjur. Fästingen finns överallt i världen. I Finland är det främst arten **Ixodes Ricinus** som angriper människor. Fästingen har tre utvecklingsstadier, **larv**, **nymf** och **adult** och det är i allmänhet den vuxna adulten som ger sig på oss människor, även om man numera också tycks anfallas av alldeles minimala små fästingar som antagligen är nymfer. När fästingen suger blod sväller dess bakdel och blir till slut en spänd avlång liten korv, varefter den släpper taget.

Borrelia är bara en av de infektioner som fästingarna sprider genom sina bitt. Den andra svåra sjukdomen är **TBE** d.v.s. den hjärnhinneinflammation man också kallar för **Kumlingesjukan**.

Risken att smittas av Borrelia blir större ju längre fästingen sitter fast. Om du hittar en fästing på din kropp bör du därför ta bort den så fort som möjligt. Kontrollera kroppen noggrant dagligen och helst genast om du har vandrat i högre gräs och naturlig vegetation.

Det bästa verktyget för att avlägsna fästingen är någon av de **fästingpincetter** som finns till salu i apoteken. Täck inte över den med smör eller nagellack el.dyl., då spyr fästingen bara upp bakterierna i blodet.

Det första tecknet på att du fått infektionen är en ringformad rodnad på huden kring bittet. Men smittan behöver inte alls visa sig genom en hudrodnad eller ring, den kan också komma utan större synliga tecken. Det är det som gör Borrelian så svekfull. Och det att denna livsfarliga sjukdom kan ge symptom först efter många år. Borrelian kan, om den förblir obehandlad, ge upphov till bestående skador som t.ex. svindel och ansiktsförslamning.

Om du misstänker att du kan ha blivit smittad lönar det sig alltid att uppsöka läkare. Bakterien ger sig i allmänhet till känna i ett blodprov men den verkar kunna gömma sig t.o.m. en längre tid i kroppen utan att upptäckas. Borrelian botas med antibiotika och ju förr man får vård, dess bättre. I det skedet biter antibiotika bättre, senare måste den ofta ges intravenöst i mycket starka doser. Och ännu en trist egenskap hos Borrelia är att man inte blir immun mot infektionen utan man kan drabbas av Borrelia flere gånger.

Så, kära Porkalabor, ta vara på er!

Patrick Eriksson

Bildkälla: Internet

KORTNYTT OCH EVENEMANG

Nyländsk afton 9.10.2011

För dem av er som inte tidigare deltagit i Nyländsk afton kommer här en kort presentation. Evenemanget ordnas av Nylands svenska ungdomsförbund (NSU), nu för 26:e gången och består av ett urval av årets kulturhändelser i hela Nyland. I år uppträder Paradise Oskar, Lurens Sommartheater, Raseborgs Sommartheater, Teaterföreningen Trotsallt, Borgå Svenska Lillteater, Akademiska sångföreningen, AV Teatern, Fallåker Teater samt TaDaM och Helsingfors Balalajkaorkester. Konferencierer är Sås & Kopp och orkesterns dirigeras av Henrik Wikström & Co. Nyländsk afton är en kulturmanifestation av stora mått och stämningen brukar vara på topp, så kom gärna med! Biljetter fås från Luckan och www.lippupiste.fi.

Understöd vår förening och Rigårdsnäs!

Reparationsarbetet på Rigårdsnäs går sakta framåt. Förutom de synnerligen välkomna understöden vi får av "fonderna" finansieras allt arbete med frivilliga insatser och donationer. Kom gärna ihåg oss med donationer som kan betalas på vårt bankkonto:

Aktia IBAN FI8440552040001580
BIC HELSFIHH

Delta i NSU:s frågesport!

NSU:s frågesport ordnas på hösten både för juniorer och seniorer. På 1980-talet vann Porkala UF:s seniorlag tävlingen flere år i sträck, skulle det vara dags för nya framgångar nu? Samla ihop tre kunniga juniorer och/eller seniorer och kontakta viceordföranden Anita Löfgren, telefon 050 562 5413.

Mera information om NSU:s verksamhet finns på www.nsu.fi.

Skriv till Vassbuken!

Vassbukens redaktion tar gärna emot artiklar med anknytning till Porkala, Också andra idéer och förslag till artiklar är välkomna. Kom med och utveckla vår medlemstidning! Kontakta redaktionen på adressen Porkala UF, c/o Patrick Eriksson, Westendvägen 105, 02160 Esbo, eller på e-postadressen pe@eriarc.fi.

Kom ihåg medlemsavgiften!

Många medlemmar har i år slarvat med medlemsavgifterna, kanske sommaren var för varm? Medlemsavgiften är **10 euro** och betalas för medlemmar över 15 år till kontot här bredvid. Föreningen tackar alla dem som redan betalt medlemsavgiften!